

ČITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 167 — Štev. 167

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 24, 1942 — PONEDELJEK, 24. AVGUSTA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

ZA NEKAJ VEČ KOT
2c
na dan dobivate ...
'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvenredni sobotni, nedeljni in prazniški)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

STALINGRAD PRED PADCEM

RUSKO VRHOVNO POVELJSTVO PRIZNAVA, DA STA OBA KONCA NEMŠKIH KLEŠČ DOSPELA BLIŽJE STALINGRADA, VELIKEGA INDUSTRIJSKEGA MESTA OB VOLGI

Polnočno vojno poročilo pravi, da so Nemci čez Don poslali tanke in vojske na nekem kraju jugovzhodno od Klekaja, okoli 75 milj severozahodno od Stalingrada. Poročilo pa dostavlja, da se je Nemcem posrečilo priti čez Don šele po vročem boju z Rusi.

Tudi v okolici Kotelnikova so nemške oklopne in infanterijske čete nekoliko napredovale, toda poročilo pravi, da so Nemci za ta uspeh drago plačali.

Rusko vojaško poveljstvo pravi, da so Rusi jugovzhodno od Klekaja, kjer se še vedno bijejo vroči boji, uničili pol laške Celere divizije, okoli 8000 mož.

Ako se Nemcem posreči poslati čez Don dovolj močno armado, tedaj bo nastala za Stalingrad velika nevarnost, ker bo odstranjena močna naravna obramba. Na tem kraju so Nemci že pogosto skušali postaviti pontonske mostove čez Don, toda Rusi jim jih sproti porušijo.

Neko drugo rusko poročilo pravi, da so okoli Klekaja Rusi na mnogih krajih uničili svoje postojanke, poglani so celo sovražnika iz nekaterih obljubljenih krajev ter razbili 14 tankov in 4 aeroplane.

Vroči boji se tudi bijejo na severozahodnem Kavkazu pod Krasnodarom, kjer je nek ruski oddelek odbil več močnih nemških napadov in je zadal sovražniku težke izgube.

Jugovzhodno od Pjatigorska ob pobočju Kavkaza se Rusi branijo proti tankom in motorizirani infanteriji.

Rusko vrhovno poveljstvo naznanja, da je bilo prejšnji teden uničenih 347 nemških aeroplanov in 194 ruskih.

List "Izvestija" naznanja, da so Rusi uničili na Donu tri pontonske mostove, ki so bili natlačeni z vojski in orožjem in vse skupaj je padlo v vodo. Sovražni mali tanki, ki so dospeli čez Don, pa so bili vrženi v reko.

Ruska artilerija je preprečila več sovražnikovih poskusov, da bi ojačali posadko na vzhodni strani Dona. Pri vsem tem pa Rusi priznavajo, da so se Nemci dobro utrdili na vzhodnem bregu.

Na Kavkazu Nemci stalno prodirajo proti Novorostoku ob Črnem morju in proti Groznomu.

Onstran Kavkaza pa je bilo postavljeno neodvisno angleško poveljstvo v Iraku in Iranu, kar pomeni, da bo na južni strani Kavkaza močna armada čakala, ako bi Nemci prišli čez kavkaške gore na južni Kavkaz. Tej angleški armadi poveljuje general sir Henry Maitland Wilson.

Ko je bil Churchill v Moskvi, se je posvetoval z vrhovnim poveljnikom v Indiji generalom sirom Archibaldom P. Wavellom glede strategije na Bliznjem Vzhodu. Ko se je Churchill vrnil v London, je bilo poveljstvo armad v Egiptu premenjeno. Sedaj je bil imenovan novi poveljnik neodvisne armade v Iraku in Iranu. Vse to kaže, da bo mogoče takaj odprta druga fronta.

BRAZILIJA NAPOVEDALA VOJNO

V soboto je Brazilija napovedala vojno Nemčiji in Italiji in je izdala na armado povelje, da stoji pripravljena se žrtvovati do smrti. — Brazilija je sedaj 32. država, ki se je pridružila Združenim narodom v boju proti osišču.

Ves prejšnji teden so bile poraznih mestih Brazilije velike demonstracije, ker so nemške podmornice v enem tednu potopile 9 brazilskih parnikov in je utonilo nad 600 oseb.

Vojna napoved je bila sklenjena na kabinetni seji, kateri je predsedoval predsednik Getulio Vargas.

Vstop Brazilije v vojno je za Združene narode velike važnosti, kajti s tem je za zaveznike zavarovan oni zapadni del Južnega Atlantika, po katerem bi mogli Nemci priti čez ocean iz Dakarja v Afriki.

Brazilija pa ni napovedala vojne Japonski, ker je ne smatra za krivo kake agresivnosti proti Braziliji.

Vojno napoved so podpisali vsi ministri v predsednikovi palači Guanabara.

Od januarja so nemške podmornice potopile 17 brazilskih parnikov, zadnji teden pa 7 prav blizu brazilske obali. Vlada je vojno napoved sporočila španski vladi, ki zastopa brazilske zadeve pri nemški vladi, odkar so bili prekinjeni diplomatski odnosi v januarju.

Brazilija je s svojimi 3.275.510 kvadratnimi miljami površine večja od Združenih držav. Po številu prebivalstva 46 milijonov pa je druga največja ameriška država.

Ko je bilo v Rio de Janeiro in pozneje tudi po drugih krajih Brazilije naznanjeno vojno stanje, so pričeli trumoma zapuščati Brazilijo nemški in italijanski podaniki.

Poročilo iz Montevideo naznanja, da je več sto Nemcev in Lahov prispelo iz južne brazilske province Rio Grande do Sul v Urugvaj in sedaj okušajo, kaj pomeni biti vojni begunec. Urugvajske oblasti pa bodo vse te begunce polovile in jih izročile brazilskim oblastim.

Velik konvoj dospel v Anglijo

Kot naznanja ameriški glavni stan v Angliji, je v Anglijo prišel od sedaj največji ameriški konvoj in ladje so pristale v različnih angleških pristaniščih. S konvojem je prišlo mnogo vojakov in velike zaloge vojnega materiala zlasti za zračno silo.

Vojaki so se takoj odpeljali v notranjost dežele, kjer se vojaki veščajo za vpad v Francijo.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAM-KE redno.

Finska pripravljena skleniti mir z Rusijo

Iz poučenega in zanesljivega vira je Overseas New Agency izvedela prejšnji teden, da je Finska pripravljena skleniti mir ako se ji zagotovi, da sme obdržati meje, na katerih sedaj stoji finsko vojaštvo. Finski krogi pravijo, da finske armade drže v svoji posesti te meje že več mesecev, ne da bi skušale prodreti globlje v sovražnikovo ozemlje.

Meje, ki jih zahteva Finska za stalno, kot ceno mira, vključujejo, kot pravi poročevalec agencija ONA v Washington, tri strateške "isthmuse" (kopna celina med ozemlji), med Finskim zalivom in jezerom Ladoga, med jezerom Ladoga in jezerom Onega, ter med jezerom Onega in Belim morjem. Po taki pogodbi bi Finci dobili nazaj nekaj več ozemlja, kot so ga predali Rusiji ob koncu Rusko-finske vojne v letu 1940—predano ozemlje je tedaj merilo 16.000 kvadratnih milj. Finci trdijo, da žive v tistih predelih večinoma njih ljudje in zato ozemlje po vsej pravici spada njim.

Vojna vrednota ali važnost meje, ki jo zahtevajo Finci, leži v tem, da drži največ po vodi. Sicer Finci Rusiji ne zaupajo, kljub temu smatrajo, da Rusija, po izkušnjah, ki jih je imela v letu 1939, ne bo več poskusila napasti Finske pozimi, ko zamrznjena jezera služijo kot izborna cesta za prevažanje tankov in motoriziranih vojnihi naprav in orožja. V vsakem drugem letnem času, pa bi bila fronta presekana v mnoge preceje ozke predele, katere bi bilo mogoče braniti s primerno majhnim številom vojaštva.

Če se torej Finski dovoli ohraniti te meje, bo brzokne pripravljena se odreči zahtevi, ki je bila predložena zadnje jeseni, ko so se pojavila tipanja o miru in je Finska hotela, da ji zavezniki garantirajo njene meje vnaprej. Zdaj smatrajo, da, ker bo Rusija, kakor Nemčija, zelo oslabiljena po vojni, se Fincem ni bati sovražnosti od ene ali druge.

Predvsem je seveda Finski v tem trenutku na tem, da konča z vojno, katere je pustila težke sledove na velikem številu prebivalstva štirih milijonov ljudi.

Ideološko se Finska nagiblje k zavezniškim narodom, kot pravijo finski krogi v Washingtonu. Voditelji Finske sami so ravno tako vneli demokracijo, ko so bili pred zvezo z Nemčijo proti Rusiji. Mnogi od teh voditeljev so še danes v oblasti na Finskem. Napoved vojne od strani Anglije, je Fince začela v živo in napovedi vojne po Ameriki se pa Finsko ljudstvo naravnost boji.

So pa zapreke, ki skoro onemogočajo poiskuse kakih pogajanj, ker izkušeni državniški

in vojaški poveljniki ne morejo verjeti, da bi Nemčija enostavno odpoklicala svoje armade iz Finske, ako bi ta nenadno zaključila, da se počne več vojskovati. Za nacije je Finska zelo važna iz strateških razlogov, kajti Nemci jo rabijo kot bazo iz katere napadajo konvoje zaveznikov, ki vozijo material v Murmansk, poleg tega je njih namerna, da prerežejo železnico med Murmanskom in ostalo Rusijo, s čim bi bil ustavljen dotok zaveznikov pomoči Rusiji preko severu.

Vse izgleda, da bo Finska poiskovala obdržati svoj status quo in preprečiti odprto sovražnost z Ameriko s tem, da njena armada ne bo hotela prodirati dalje proti važni železniški črti od Murmanska proti zapadu, koder se prevažajo vojni material, ki ga dostavljajo zavezniki.

Lahi širijo kulturo z ognjem in mečem

Jugoslovanska vlada v zamejstvu v Londonu naznanja, da so Lahi požgali Ravno v Hercegovini in pomorili na 300 prebivalcev, toda jugoslovanski patriotje so v zadnjih dveh mesecih pobili 10.000 osiških vojakov. Lahi so požgali hercegovsko vas, prebivalce pa so odpeljali izven vasi, so tam nekatere izbrali in jih vstrelili, okoli 200 pa so jih odpeljali v koncentracijska taborišča.

Lahi so vas zažgali v povračilo za to, ker so četniki generala Mihajlovića porušili železnico Mostar-Sarajevo.

Ko so Lahi porušili Ravno, so zakrivali največji zločin, odkar so s strojnimi postrelili nad 100 prebivalcev Kragujevaca.

Upori in sabotaže pa se navzile vsem grozovitostim vedno bolj širijo po celi Jugoslaviji.

V soboto, 14. avgusta so patrioti raztirali Zagreb-Beograd ekspresni vlak, pri čemer je bilo ubitih 21 ljudi, 32 pa ranjenih.

11 mest na Hrvaškem in Dalmaciji porušeni

Pooblaščenec jugoslovanske vlade je dne 19. avgusta izjavil v Londonu, da so laške vojske porušile z bombnimi letali 11 mest na Hrvaškem in v Dalmaciji, ter vzeli 1.000 mož za talce.

Tako se Italijani maščujejo nad jugoslovanskimi rodoljubi, zaradi povečane gerilske pojavnosti. Na stotine hrvaških dijakov odhaja v gore, kjer se pridružujejo gerilskim skupinam.

GERHARD KUNZE OBSOJEN NA 15 LET

V Hartfordu, Conn., je bil 21. avgusta obsojen na 15 let zapora znani vodja nacijskega Bunda v Ameriki, Gerhard Kunze, ki je priznal, da je bil nemški vohun.

S Kunzem sta bila obsojena na zaporno kazen tudi dr. Otto Willumeit, ki je svoj čas vodil aktivnosti čikaške bundovske "celice", in dr. Wolfgang Ebbell, v Nemčiji rojen zdravnik iz El Pasa v Texasu.

Ker je Willumeit nudil vladi važne informacije potom katerih je bilo mogoče odkriti in streči nevaren krožek vohunov, je dobil za kazen le pet let zapora, Ebbell pa sedem let.

Vohunstva je bil obtožen zano tudi duhovnik Kurt B. Molzahn, star 47 let. Ta luteranski pastor, ki je služboval v Philadelphiji, je zanikal vsako krivdo, a ker je proti njemu pričal grški duhovnik Aleks Pelypenko, ki je vodil protivohunstvo za agencijo FBI, je bil pastor priznan krivim.

Peti član vohunskega krožka, ki je imel nalogo izdajati Japonski in Nemčiji vojaške in obrambne tajnosti Zdr. držav, je bil bivši ruski grof in ruski fašistični vodja Anastazij Vonsiatki, ki je bil obsojen na pet let ječe.

Kunze je mislil pobegniti v Nemčijo ali v kako drugo državo osišča, da bi tako mogel izdati važne vojaške tajne, ki jih je imel pri sebi. Iz tega vzroka je pustil nekega dne svoj avto na ulici in izginil iz Chicago brez sluha in duha, agencije FBI pa so bili toliko časa na delu, da so ga končno našli nekje v Mehiki, odkoder je upal pobegniti ob prvi priliki.

IZ ČASOPISOV POD FAŠISTIČNO KONTROLO

Dopisovanje potom Rdečega križa

Ljubljanski "Slovenec" je objavil dne 12. marca t. l. poziv Rdečega križa:

V tajništvu poizvedovalnega oddelka naj se javijo: Benko Marica, Bezenšek Dominik, Božiček Boža, Bregant Boris, Dr. Brencić Lojze, Čopić Venčijan, Gabrijelić Mira, Greif slav, Držar Ernest, Fortić Bojan, Horvat Tatjana, Hude Cvetka, Justin Ilaš, Jagodić Vojko, aklić Helena Jež Marija, Kočevar Marija, Kočevar Ivan, Povaljski Julijan, Krmar Jožef, Krans Artur, Lah Zoran, Subec Jožef, Markošek Marija, Modrija Danilo, Rajhman Zlatka, Rant Režka, Smerkolj Marija, Sreznik Ana, dr. Sijaneč Stefanica Franc, Tršan Jakob, Vidmar Franc, Vidmar Tončka, Zajc Boris, Zavašnik Mara, "Žena in dom. V tajništvu poizvedovalnega oddelka naj se zglašijo Vidice Franc ali kdor koli, ki kaj ve

Nova sleparija odkrita v New Yorku

Zvezna vlada je 21. avgusta obtožila 38 trgovcev sleparstva z nakazilnim znamkami, katere so prejimali potrebni Newyorčani od države za nalavo hrane.

Pomožni zvezni pravdnik, Joseph Brandwen, je dejal, da so prišle prve pritožbe o sleparstvu z znamkami že pred devetimi meseci in poseben odsek je vodil preiskavo v tem oziru, ter tudi dognal, da je vseh 38 obtoženih trgovcev res kupovalo knjižice z znamkami od strank za \$12.000 ter so za iste potem prejeli od države \$15.000. Ker je prejelo najmanj 500.000 revnih oseb v mestu New Yorku take znamke za hrano, je "racket" prinašal tem tiskom milijondolarski letni dobiček. Knjižice so mnogokrat kupili od strank za mal denar posebno, ker s temi znamkami ni bilo moč kupiti tobaka, cigaret in alkoholnih pijač, kar je čisto dovedlo do prodaje knjižic, da so mogli tako tako, ki so radi pili in kadili porabiti za knjižice skupljen denar v te svrhe.

Operacije na Gilbertovih otokih

Ameriški marini, ki so prišli na vojno mornarico na Pacifiku, so se izkrcali na otoku Makin, ki pripada k skupini Gilbertovih otokov ter so uničili vse tamošnje japonske naprave, nato pa so se umaknili "z neznatnimi izgubami". Med marini, ki so se izkrcali na Makinu je bil tudi sin predsednika Roosevelta, maj o r James Roosevelt.

o njegovi usodi. Baje se je ponesrečil meseca decembra 1941 na železniški progi v okolici Novega mesta. — JIC.

Iznani slovenski učitelji

Ljubljana, 15. marca. — Imenovanje slov. naseljenecov učiteljev na Hrvaškem: Marije Jelusić, učit. iz Trbovelj, nam. meščana v Budanovcih pri Rumi, Josip Hoglet, učit. iz Pomurja, pri Mariboru, nam. v Varsu; Ivan Velisek, učit. iz Sv. Barbare pri Mariboru, nam. DVodičev; Ciril Delkot iz Radvanja, nam. Podlugi, kot. Visoko; Vamburga Marušić iz Sv. etra pod Sv. Gorami, nam. Zepee; Marije Kociper iz Svetovnj, pri tuju, nam. na Gor. Javorju; Marija Ferline iz Lokaveca, nam. na Dragocajnu, kot. Banja Luka; Katarina Sebat iz Sv. Martina pri Mariboru nam. Bukvik, kotar Breškovec; Anton Ferline iz Lokaveca, nam. Dragocaj, kotar Banja Luka; Božidar Fahle iz Sv. Roka ob Sotli, nam. Kuzmin; — Karl Vollmaier iz Zavorca pri tuju, nam. ralupi, kotar Visoko; — (Nadaljevanje na 2. str.)

Vojne vesti

Mornariški stan v Washingtonu javlja, da je bilo na Pacifiku potopljenih in poškodovanih več japonskih ladij tekom zadnjega tedna. Štiri tovrne ladje so bile potopljene, ena križarka teko poškodovana, da jo je smatrati izgubljenim in en velik parnik je bil močno poškodovan, kakor tudi več manjših ladij.

Agencija Tass poroča, da je Hitler poklical k sebi generala von Rundstedta, da pojasni napad angleških "commandos" na francosko obrežje pri Dieppeju. Von Rundstedt je odgovoren za obrambo obrežnih utrdb na zapadnem nemškem krilu.

L. V. Sumcov, poveljnik letalskega oddelka, ki je pretežki teden napadel važne vojne točke v Varšavi, na Poljskem, je dejal, da so bili nacisti do celga presenečenja in nepravilnosti ob priliki tega bombardiranja.

Sumcov je rekel, da ko so oni prišli nad mesto, to ni bilo zatemnjeno in zračne baterije ter žarometi sploh niso bili v akciji. Vsled tega je bilo ruskim letalcem lahko bombardirati municijska skladišča na severni strani mesta in važno železniško križišče ob reki Visli. To križišče je del po Nemcih zgrajene železnice, katere veže promet med Prago-Waršavo in ob tej progi so velika municijska skladišča, pa vključ temu niso ob napadu delovale nemške protizračne baterije.

Britanska admiraliteta poroča iz Londona, da sa angl. ladje s pomočjo letalske obrežne sile zajele 14 danskih ladij, ki se niso hotele pokoriti danemu opozorilu, da se držijo v mejah obrežnega vodstva v Severnem morju, v Angleškem kanalu in v Biskajskem zalivu. Danske ladje, ki plovejo izven določenih vodnih mej, pravi admiraliteta, se lahko izrabljajo po sovražniku v njemu koristne svrhe.

Willkie bo obiskal zavezniške države

Kot je bilo že večkrat omenjeno v časopisih, se Willkie odpravlja na pot, ki ga bo povedla v več zavezniških držav, katerim bo ponesel pravilne fakte glede ameriške vojne produkcije, da s tem popravi napačne vtise, ki se širijo v tem smislu.

Predsednik Roosevelt je povedal časnikarjem, da bo Willkie potoval, kot posebni odposlanec predsednika Zdr. držav. Willkie sam pa je dejal, da bo odpotoval v treh tednih.

Willkie bo ponesel predsednikove osebne poslanice raznim predstavnikom zavezniških držav, med katerimi je vključen tudi Joseph Stalin. Namen teh poslanic je pobiti govornice, ki se širijo izven Zdr. držav, da v Ameriko zelo zadržujejo produkcijo vojnega materiala delavski nemiri in industrijalni zatoji izvirajoči iz nesoglasja med delavci in industrij.

Roosevelt je poročevalcem dejal, da bo Willkie v njegovem imenu povedal zavezniškim narodom resnico v tem oziru, da še s tem takorekoč uniči vrednost propagande osišča v tem pogledu, ker resnica je, da stavke in slični pojavi v amer. industriji prizadevajo neznamenit odstotek splošne vojne industrije.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation), Frank Suker, President; J. Lupaša, Sec. - Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays

and Holidays.

Subscription Yearly \$4.-. Advertisement on Agreement.

En celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$4.-; na pol leta \$2.-; na tri leta \$10.-. En New York na celo leto \$7.-; na pol leta \$3.50. En incontinento na celo leto \$7.-; na pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, modelj in pravičljiv.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 6-1248

SVARILLO PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Na časnikarski konferenci v petek je predsednik Roosevelt na račun Nemčije objavil naslednje svarilo: Nedavno mi je državni tajnik vročil sporočilo, ki so ga podpisali poslaniki Holandske, Jugoslavije, Luksemburške v imenu vlad Belgije, Grške, Jugoslavije, Luksemburške, Norveške, Holandske, Poljske, Čehoslovaške in Francoskega narodnega odbora v Londonu in opozarjajo na barbarske zločine proti civilnemu prebivalstvu, ki se izvršujejo v zasedenih deželah in zlasti na evropskem kontinentu.

V tem sporočilu je bilo posebno opozorjeno na izjavo, ki so jo podpisali v Londonu 13. januarja, 1942 predstavniki devetih vlad, čijih dežele so zasedli Nemci. Ta izjava zatrjuje, da so nasilni čini, ki se izvršujejo nad civilnim prebivalstvom, v nasprotju s sprejetimi načeli o vojnih dejanjih in političnih pregreških, kot jih razumejo civilizirani narodi; povdarja, da je kaznovanje potom organiziranega sodišča vseh onih, ki so krivi in odgovorni za te zločine eden izmed vojnih ciljev pogodbenih vlad; in povdarja odločnost pogodbenih vlad, da v duhu mednarodne solidarnosti gledajo na to, da so vsi oni, ki so krivi in odgovorni, pa naj pripadajo katerikoli narodnosti, izročni sodišču in sojeni in da je tudi oznanjena obsodba izvršena.

Sporočilo, ki sem ga ravnokar prejel od načelnikov misije Holandske, Jugoslavije in Luksemburške pravi, da so ti čini zatiranja in strahovlade zavzeli obseg in obliko, da se pojavlja bojazen, da bo barbarski in krvoločni značaj zasedenih oblasti, ko se bliža poraz sovražnih držav, postal še bolj očiten in bo mogoče celo vodil do popolnega iztrebljenja nekaterih narodov.

In kot sem povdaril 25. oktobra, 1941:

Uveljavljanje usmrtenj nedolžnih talcev v povračilo za osamljene napade na Nemce v deželah, ki so začasno pod nacističko peto, razburja svet, ki je že navajen na trpljenje in krutost. Civilizirani narodi so že davno sprejeli temeljno načelo, da ne sme nikdo biti kaznovan za čin drugega. Če ne morejo prijeti ljudi, ki so vdeleženi v takih napadih, nacisti značilno pobijejo petdeset ali sto nedolžnih ljudi. Oni, ki bi hoteli sodelovati s Hitlerjem ali pa bi ga poskušali zadovoljiti, ne smejo prezreti tega resnega svarila.

Nacisti so se mogoče po zadnji vojni naučili, da človeškega duha ni mogoče ubiti s terorizmom. Mesto tega pa razvijajo svoj življenjski prostor in novi red s tako globokim vstrahovanjem, kakoršnega niti sami niso nikdar občutili. To so čini obupanih ljudi, ki vedo v svojem srcu, da ne morejo zmagati. Vstrahovanje ne more prinesiti miru Evropi. Pač pa seje samo seme sovraštva, ki bo nekdanj prineslo strašno povračilo.

Vlada Združenih držav že nekaj časa zaznava te zločine. Naša vlada stalno prejema dodatna poročila iz zanesljivih virov in z veseljem sprejema poročila iz vsakega zanesljivega vira, s čimer nam bo pomagano zbirati obvestila in dokaze natančno in zanesljivo.

Združeni narodi bodo zmagali v tej vojni. Kadar bo zmaga dobljena, je namen vlade Združenih držav in kolikor je meni znano, je tudi namen Združenih narodov, popolnoma se poslužiti teh poročil in dokazov glede teh barbarskih zločinov vpadnikov v Evropi in Aziji. Zato je popolnoma primerno, da dobe to svarilo, da bo prišel čas, ko bodo morali stati pred sodiščem v ravno isti deželi, ki jo sedaj zatirajo in bodo odgovarjali za svoje čine.

SE NEKAJ VESTI IZ ZASUŽNJENE DOMOVINE

Nadaljevanje s 1. str.

Beno Serajni iz Sv. Andraza, nam. na mešč. šolo Varcar Vakuf; Angela Klun iz Sv. Guberja, nam. v Gradcu, na mešč. šolo; Marija Velikonja iz Vrhpolja na mešč. šolo v Konjaci; Marta Okorn iz Smartne, nam. na mešč. šolo v Vrgorcu; Olimpija Nežić iz Orensevec, nam. na mešč. šolo v Foči; Svoimir Jamsšek iz Celja, nam. n. anešč. šolo v Gradcu; Lov. Farazin iz Ptuja, nam. na mešč. šolo; Sanaki most; Mihena Konecnik iz Voj-

nika, nam. na mešč. šolo v Zvoniku; Dr. Kline iz Senovega, nam. na mešč. šolo v Sidu; Peter Koelper iz Svetinji, nam. na puc. šolo Gornje Javorne; Franja Sebard iz Sv. Martina, nam. v Bukvici v kotar Breko; Ernestina Jarec iz Cankove, Kulješ, kotar Sarajevo; Marjan Jarec iz Cankove, Kulješ, kotar Sarajevo; Ljudmila Glavnik iz Cankove, nam. Lepajci v kotar Krapina; Marija Vollmaier iz Cankove, namh. Kralup v kotar Visoko.

— JIC.

VSTAJA DOMOLJUBOV V SLOVENIJI SE ŠIRI

(JIC.) — "The Christian Science Monitor" prinaša v svoji številki od petka velik članek znanega časnikarja E. Berg Holt-a, posebnega dopisovalca tega lista, ki stvarno in obširno opisuje položaj v Sloveniji. Kljub temu, da je dejanska situacija v nekaterih pogledih še hujša, prinašamo ta članek kakor sledi:

"Upor je nanovo zaplanel v Sloveniji. To pripovedujejo vesti, ki so jih prejeli londonski slovenski krogi to potrjujejo tudi članki v laskem časopisu.

Slovenija je ne le najmanjši treh delov, ki sestavljajo Jugoslavijo, temveč je bila vse do zadnjega, odkar je revolucionarni preobrat privedel Jugoslavijo v vojno ob strani zaveznikov, tudi široki javnosti najmanj znana.

Jasno pa je zdaj, da Slovenija strahno trpe. Najmanj 200 tisoč jih je bilo iztrganih iz njihove zemlje in poginanih že takoj v začetku v južne predelke Srbije.

To izseljevanje so izvršili Nemci v namenu, da ojačijo nemške manjšine, ki je že dolgo let živela v Sloveniji in katero je Hitler porabil zato, da privede Nemce zopet v bližino Jadranskega morja in tako popravi umik v južni Tirolski, ki je laški časopis in omenja da bi se to guerilsko vojskovanje moglo končati takoj, v enem tednu, ako bi ljudstvo hotelo sodelovati z laškimi vojaškimi oblastmi.

Uničenje kulturne.

Medtem ko Nemci marljivo izseljujejo Slovence in jih zamenjajo z Nemci, so posvetili Italijani vse svoje sile uničenju slovenske kulture. Posledica je bila, da so se razvili resni nemiri, ki jih osiše imenuje včasih komunizem, včasih angleški denar.

Mnogo je dokazov zato, da se vstaja ne širi samo po nekdanjem jugoslovanskem ozemlju, temveč da zori tudi že v prejšnjih italijanskih provincih Istri in Primorju, v katerih imajo Slovenci večino.

Zanesljiva poročila potrjujejo, da so Lahi od meseca marca sem namenoma in brez potrebe porušili in požgali veliko število slovenskih krajev in polovili nešteto talcev. Boji so bili tako hudi, da so bili Lahi prisiljeni poslati v te kraje posebno armado od 50 do 60 tisoč mož.

Kvizlingovec.

Z namenom in v upanju, da nastvarijo nesloženost med prebivalstvom, so si Lahi poiskali kvizlingovca in ga našli v osebi generala F. Rupnika, ki so ga postavili za ljubljanskega župana.

S posebnim povdankom so tudi oznanjali v ljubljanskem časopisu različne ukrepe svoje strahovlade, vključno streljanje talcev. Po zadnjih številkah je bilo glasom fašističnih poročil na ta način ustreljenih 23 talcev v mesecu maju, 54 v juniju.

Najnovejša izdaja
splošno znane slovenske
koračnice

**SOLDIERS ON
PARADE**
(MLADI VOJAKI)

Priredil za:

PIANO HARMONIKO

Jerry W. Koprivšek

Cena 40 centov

Naročila lahko pošljite na
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th St., N. Y. C.

nija in 18 v prvi polovici meseca avgusta.

Glede slovenskega upora so Italijani v svojem lastnem časopisu priznali zanimiva in značilna dejstva. Popolo d'Italia na primer obtožuje v svoji številki od 2. junija slovenske guerilce, z namenom, da jim očita, nedostojen način in značaj vojskovanja, da napadajo in ropajo manjše italijanske posadke.

Italijani so razočarani.

Tudi Regime Fascista je tiskal dne 6. junija značilno priznanje, najprej trdi, da so začetkom vojne Slovenci z veseljem pozdravljali "dobrodušne Laha" ki so jim bili ljubši nego njihovi nemški tovariši, potem pa nadaljuje:

"Prevarili smo sami sebe in mislili, da je prebivalstvo zasedenih predelov vedelo upoštevati in oceniti našo velikodušnost in našo energijo pri reševanju ekonomskih, kulturnih in zdravstvenih problemov, kakor tudi naš čut rimske pravice. Za zahvalo pa imajo Italijani na svojem hrbitu zdaj že skoro eno celo leto trudapolno guerilsko vojevanje.

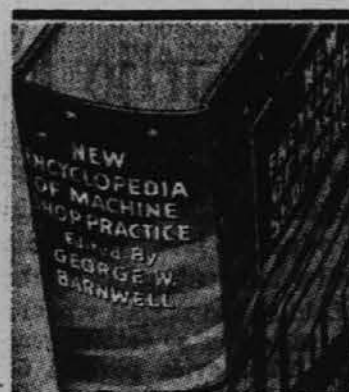
"To je prikrita vojna. Mnogo hujša nego odprto vojskovanje. Sovražnik se povsod in venomer nikjer," se pritožuje, je laški časopis in omenja da bi se to guerilsko vojskovanje moglo končati takoj, v enem tednu, ako bi ljudstvo hotelo sodelovati z laškimi vojaškimi oblastmi.

"Mirza" rimska pravica.

Dvajset let fašistovskega gospodarstva ni bilo zadosti, da se raznarodi slovenstvo v Istri in Primorju. Niti ne, da jih privadi rimski energiji in velikodušnost.

List zaključuje: "Napram tem slovanskim roparjem moramo nastopiti z neupogljivostjo. Napaka je bila, da smo bili velikodušni."

Tako je mnenje v današnji fašistiški Italiji. Ne bodimo torej presenečeni da je fašistovski časopisje v Italiji pozdravilo in odobrilo umor številnih slovenskih talcev v teku meseca junija in julija. Od začetka junija sem, je v vsej deželi prepevane stopiti na cesto od 9. ure zvečer in 5. ure zjutraj.

THE NEW
ENCYCLOPEDIA OF
MACHINE SHOP
PRACTICE

Special znani profesor na Stevens
Institute of Technology v angleščini
GEORGE W. BARNWELL

Podlaga za mehanično znanje ni morete dobiti s knjigo NEW ENCYCLOPEDIA OF MACHINE SHOP PRACTICE (v angleščini). Ta velika knjiga popisuje in v slikah prikazuje temeljna dela mehanike. Razloži vse natančno, kar mora znati najboljši mehanik; pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodja in merila. Pove vas, kako je treba vporabiti načrte (blue prints) ter vam tudi daje mnogo računskih tabel, da morete pospešiti svoje delo. Ne glede na to, ali ste šele početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. — 1000 slik in risb. 576 strani, trdo vezana knjiga stane

Samo \$1.98

Naročite pri:

KNJIGARNI

Glas Naroda

216 West 18th Street New York

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

zjutraj.

Nemci pa me tem v onih predelih Slovenije, ki so jih sami zasedli, kažejo z največjo jasnostjo, da bodo tam tudi ostali. "Naj nikdo ne misli, da bodo Nemci kdajkoli zapustili to deželo," je izjavil nemški guverner na Gorenjskem v svojem pohvalnem govoru ob pogrebu dveh nemških nacističnih uradnikov, ubitih meseca aprila od slovenskih domoljubov.

Mesec dni pozneje pa je priznal, da mu njegovo okrožje začasno dela preglavice, tudi zatrdil je, da bo ta pozicija nemštva trdno zasedena pa naj se zgodi karkoli hoče.

Iznani iz tuje dežele.

Seveda ni hotel priznati, da je vzrok temu jugoslovanski patriotizem, temveč trdil je, da so vsega tega krivi zločinci, katerih geslo sta srp in kladivo.

Nemški namen je popolno ponemčenje vsega tega ozemlja. Vtem cilju skušajo celo prisiliti Slovence, da verjamejo trditvi, da prav za prav sploh niso Slovenci, temveč nemškega pokoljenja.

V neverjetno predrznostjo trde celo, da je 95 odstotkov prebivalstva v teh krajih nekako "potrebovalo" blagoslov germanizacije.

Oni, ki tega ne bi hoteli sprejeti, pa seveda niso vredni, da žive še nadalje v tej "nemški deželi". To so vzroki, ki jih Nemci navajajo za masivno izseljevanje, o katerem smo že govorili in ki je iztrgalo preko 200.000 Slovencev iz njihove pradedne domovine, ter jih poglavo brez krajaarja v najbolj oddaljene kote Srbije.

ŽIVLJENJE V SEBIJI POD NEDIČEM

(JIC.) — V radio oddaji "Glas Jugoslavije" je bilo objavljeno sledeče poročilo:

"V svojem zadnjem govoru je pozival Milan Nedić srbskega kmet, naj odda državi petino svoje žetve. V davnih časih so dahije pobirali desetino od šunadijske raje, a sedaj hočejo moderni nad-dahije pokrasti dvakrat toliko. Niti v Sebiju, niti v drugih delih Jugoslavije, ne bo mogoče izvesti take naredbe.

Nemška žetev je podvržena, tako da grozi lakota. Hitler ropa in pobira, kjerkoli more, da nakopiči zaloge za preskrbo svoje vojske preko zime. Ako bodo naši kmetje oddali petino, jim bodo seveda ostale samo 4 petine. Jasno je, da se mora vsakdo braniti in skriti kar največ mogoče, sicer bi morla po naših mestih izbruhniti lakota.

V Beogradu se je življenje zelo podražilo. Moko plačujejo 100 din eden kilogram, meso po 200 din kg. Dobili smo pismo od gospodinje, ki pravi: "To zimo smo se gredli v kuhinji. Popolnoma sem osivela. Z dolгим težanjem smo skušali nadomestiti primanjkanje prehrane. Kljub temu pa imamo še vedno vero v zmago. Ta vera je upravičena, kajti zmaga ne more izostati. Složnost domoljubov nam bo olajšala te težke čase."

RAZGLEDNIK

Pisec Anna P. Krasha

Obisk v uradih ruskega konzulata

Pred nekaj dnevi je prišla potreba, ozir. zadeva, ki me je zanesla v urade ruskega konzulata v New Yorku. Slo se je za neki izum, katerega bi rad naš rojak iz Penne izročil vladi USSR. Ko sem se pri vratih izkazala s pismom tajnika Okova, ki mi je bil sporočil, naj se zglašim v uradih konzulata v zadevi stvari, o kateri sem jim bila pismeno sporočila, sem bila takoj povabljenja naj vstopim in počakam, da bom naznanjena za soredjem.

Vseda sem se z dobro vero, da bom sedaj lahko v miru pričelala jutranji časopis, ker imela sem že večkrat skušnje s čakanjem po vladnih uradih, ameriških in tudi drugih. Ali komaj sem dobro razgrnila list, ki sem ga imela s seboj, že je stal pred menoj visok mlad človek in me vprašal, če sem ta in ta oseba in če znam govoriti ruski jezik. Odgovorila sem mu, da govorim sicer slovenski jezik, pa bi se nemara vzile temu ne razumeli tako kot bi bilo treba v kratkem času, ki je navadno določen za take uradne razgovore. Mladi uradnik se je nasmajal in nekaj dejal v zelo trdi angleščini, iz katere sem razbrala, da moram še malo počakati, da dobi nekoga, ki bo znal govoriti z menoj angleško.

Ni bilo dolgo, ko se je vrnil dečko z drugim visokorastlim in krepkim mladim človekom, ki me je povabil, naj grem z njim. Sledila sem mu v stransko sobo, ki pa je bila že zasedena, ravno tako druga na nasprotni strani, enako tretja, itd.; takoj sem uvidela, da so ti ljudje zelo zaposleni z raznimi avdiijenci. Tik ob čakalnici je bila prosta mala sobica in jaz sem pripomnila mimogrede naj sedeva kar tam notri, saj mi tako nima kaj posebnega za poročati glede tiste izuma, o katerem bi treba dobiti še nadaljnjih informacij, preden bo zadeva na jasnem.

"Ne," je dejal moj uradni spremljevalec, "dovolite, da vas popeljem gor v prvo nadstropje." Meni je bilo vseeno, da le hitro opravi, ker sem imela še drugih opravkov in dela za ta dan.

Prvo nadstropje je izgledalo precej razkošno, a ko sva vstopila v veliko sobo, sredi katere je stala velika, z belim platnenim prtom pregrnjena miza, se mi je zdelo, kakor bi nenadno prišla v obiske h kaki pristni boljši družini v domovini, kjer ob nedeljah in praznikih prigrnejo mizo s prtom iz domačega platna.

Mladi uradnik je sedel nasproti meni za mizo in mi v kratkih besedah pojasnil o stvari, radi katere sem prišla.

Misleč, da je s tem moj opravek tu končan, sem bila takoj pripravljena na odhod, tedaj pa se je uradni naenkrat pozanimal za moje ozadje in me vprašal, če sem v Ameriki rojena Slovenka in če sem že dolgo uposljena pri urejevanju listov. Smeje sem mu povedala, da pomagam urejevati list komaj par mesecev, dočim sem za naše liste pisala že precej, a to bolj v literarnem smislu, rojena pa da sem bila v tistem delu Slovenije, ki je bil podarjen Italijanom po zadnji svetovni vojni. Pripomnila sem, da zdaj ameriški Slovenci skušamo voditi gibanje za osvoboditev naše zaslužene manjšine, pri čemer gojimo upanje, da nam bo zmagovita Rusija šla v tem oziru na roko.

To se mi je dobro zdelo in mi zbudilo še več radovednosti, kakšni ljudje da smo sploh Slovenci, koliko nas je tu, koliko v domovini, koliko v New Yorku; ali smo napredni, ali imamo hude reakcionarje med seboj, kaj mislimo o slovanstvem, odnosno ruskem vprašanju? Itd. — Dala sem mu odgovora, ki so se mi zdeli primerni in zmerni in mi imenovala nekaj imen, katere so se mi zdeli kakor ruska, kot je dejal. Ko sem se poslovila je izrazil željo, da se ob priliki pogovoriva še kaj več o Slovincih in obljubil mi je, da bo poskrbel, da pri listu dobimo kakšno izvirna ruska poročila.

Domogrede sem si mislila: Kako domače se človek počuti s temi ljudmi in kako so iskreni. Prepričana sem bila, da njegovo zanimanje ni bila uradna vljudnost, bilo je zanimanje velikega slovanskega brata za malega. In ko sem drugo jutro po pošti prejela iztis posebnega buletina, v katerem je podan nekakšen obris enoletne borbe ruskega ljudstva v tej vojni, ter izraz simpatij, prijateljstva in občudovanja različnih ljudi svetovnega slovesa, tedaj sem se nehote spomnila vseh onih nesrečnih vojnih ujetnikov zadnje vojne, ki so bili tudi visokorasti in krepki ruski fantje, pa jih je avstrijsko pušniko kopito in niervredna hrana skrivila v predčasno nagubane starce—in danes se to ogabno delo nadaljuje v vse groznejši luči in meri... a to pot prihajamo Slovani bližje drug k drugemu, skušamo se spoznavati in razumeti drug drugega in v tem vidijo mladi Rusi, kakršnega sem srečala na ruskem konzulatu, rešitev Slovanov.

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na plačbah

Terezinka Polka
Na planinah—valček št. 538

in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBUCA — št. 531

Za toz. cent. in cen. plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL Inc.

463 West 42nd Street, New York

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All
Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se sanjajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York, N. Y.

"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

TRUE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. — Spisal: ENGELBERT GANGL

74

In ko je delo končano, gredo živi stroji počivat. Vsi so sklonjeni in izmučeni, kakor da ni več mozga v kosteh, drsajo po tlakovanih ulicah, globoko nagnjeni k tlom. Zda si šele orere ubogi trpin znoj s čela. Pogleda ne obrne nikamor od tal. Zakaj na levo na desno kipe tik pod nebo ponosne, velikanske zgradbe, bogate, prekrasne palače, visoke in drzne, da jim komaj oko splava do slemena. Vse te zgradbe stoji na žuljih živih strojev, zgrajene so iz njegovih izčrpanih moči, lepo okrašene s krvavim znojem nemega trpin. Tja ne sme pogledati njegovo oko, da se ne razlije žolč po človeku.

Počitek je kratak. Zgodaj poteka dolžnost na vrata. Kosti pokajo od utrujenosti, a kruh kliče, zakaj sto rok, kruha lačnih, čaka pripravljenih, ako ni ob pravem času živega stroja na odkazano mesto.

"Glej, tu je bil tudi moj začetek," je pripovedoval Prelič. "Samo da pride človek do dela, potem si že kako pomaga naprej. Zda si videl, kje režejo ljudem kruh. Stopi torej jutri zjutraj sem, morda dobiš kaj. Danes se še lahko komu zdrobi in zlomi roka ali mu jo odruga stroj; jutri bo treba zanj namestnika. Če ti je sreča mila, izbero tebe, in potem imaš kruh."

"Ali ne pojdeš z menoj?" je vprašal France Ilijo.

"Dobro, pa grem s tabo."

"Res te prosim! Navadil sem se sicer že nekoliko angleških besed, a vendar se bi sam še ne mogel pomeniti."

Zalosten je legel France spat. Mračno je še bilo, ko je vstal Ilijo in se začel napravljalati.

"Ali že greva?" je vprašal Ribič.

"Ne še. Samo majhno pot imam še. Takoj se vrnem. V tem se opravi, in potem odideva za kruhom," je odgovoril Prelič.

Ribič je vstal in se napravil. Čakal je in čakal, a Ilijo ni bilo nazaj. Zdanilo se je že popolnoma. Na ulicah se je razvilo življenje, a Ilijo še vedno ni bilo nazaj. Francea se je polastil nemir. Sumiti je začel, da mu je Ilijo odšel in da ga več ne bo nazaj. Čas je hitel, škoda je vsake minute. Čakati ne kaže več. Ribič se je torej odpravil z doma in krenil proti pristanišču.

Ko je dospel tja, se je mravljišče živahno gibalo. France je stopil prav blizu, bil je čisto v sredi velikega življenja. Gledal je okrog in iskal, kam se naj zateče, da poprime za delo. Mimo je p rivoizil težak, ubogi živ stroj, voziček, naložen z železjem. Roke so mu bile napete kakor da se mu zdajci iztrgajo z ramen. Odleteli se gumbi na srajci. Težko so dihale razgaljene pris.

Peza je bila prevelika. Težak je postal in se oddahnil. Pljunil je v dlan in pomel roko ob roko.

Hitro je pristopil paznik. Surovo se je zadržal nad njim.

"Vi samo počivate in nič ne delate. Takega človeka ne moremo rabiti. Tu je vaš zaslužek in z Bogom!"

Težak je hotel ugovarjati, se opravičiti.

"Nič besed. Znaj bi se upiral!" Segel je v žep in mu odšel denar. "Opravila sva! Z Bogom!"

Živi stroj je dokončal svoje delo. Odšel je in se izgubil v množici. Paznik se je ogledal. Pristopil je France in dejal: "Bom pa jaz na mesto onega!"

"Dobro. Vozite dalje, tam do onega skladišča," je rekel ta in pokazal s prstom na veliko poslopje tam daleč ob obrežju.

France je prijel za ročaje in potegnil breme. Bilo je težko. Še nikoli ni bilo v njegovih rokah tolike peze. Misli je, da mu popokajo žile, da se razklenje roke v sklepih. Vsa njegova telesna moč se je uprla v težo voza in ga pomaknila. Ko je pripeljal voz do skladišča, je bil ves premočen od znoja.

"O, Ilijo, kaj si napravil z menoj!" je zdihoval.

A kako bi ga čul Ilijo! Ta je v tem času že potoval globoko dol v druge kraje, kjer je bival prej in kjer se mu obeta boljše in lažji zaslužek.

France je trpel nujno, nego živina, trpel toliko bolj, ker ni bil vajen dela. Koža mu je razpokala na dlaneh. Peklo ga je, ko je prijel za delo. Ves je bil truden in upchan, a trpel je brez ugovora, brez mrmranja. V duši mu je bilo ludo in žalostno, zakaj v nji so mu vstajali spomini na lepe case, ki jih je lahko miselno in brezskrbno užival doma. Kes mu je množil trpljenje, spoznanje ga je mučilo bolj od težkega dela. Zaslužek je bil skromen, v početku ga je bilo komaj toliko, da je zadostal za stan in jed. Ko se je izkazalo, da je uporaben delavec, so mu nekoliko primaknili.

Hej, lepi dolarji v žepu, in France bi si ne privoščil ene vesele ure!

Zašel je v družbo, ki je pela in pila. Denar je rožijal Franceu v žepu; pozabil je na trpljenje, užival je svobodo in bil vesel z veselimi.

Drugo jutro se je zbudil s težko glavo. Pogledal je in je videl, da se je zakasnil. Naglo je planil s postelje, brž se je oblekel. Še umiti se ni ugnel, tako se mu je mudilo. Ako je dospel na svoje mesto, ni bilo več prostora zanj. Drug težak je opravljal njegovo delo.

"Zaspancev ne rabimo!" ga je pozdravil paznik. "Hodite z Bogom, in si poiščite dela drugod, kjer vas bodo plačevali za spanje."

Tako je stal France sredi ceste. Vprašal je tu, vprašal tam — a nikjer ga niso mogli rabiti, ker je bilo dovolj delavcev. Kam in kaj zdaj?

Odpravil se je v kraje, tja, kjer je čul, da dela več njegovih rojakov globoko pod zemljo v rudnikih.

Sprejeli so ga z novico, da se je ravno zasul rov, ki je pokopal več delavcev. Ker jim je bilo treba namestnikov, so ga sprejeli v delo.

In tako je zanj ugasnilo sonce, razsvetljevala mu je težko pot življenja blede luči, ki je svetila pred njim, ko je izkopal iz zemlje bogastvo tujemu, naznanemu človeku.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

V čast Jugoslaviji

Radio prireditve, posvečena bojevnikom za svobodo Jugoslavije.

(JIC.) — V programu, posvečenemu črki "V" za nezna- ne bojevnike za svobodo v zas- sedenih deželah Evrope, ki se še vedno upirajo proti tlačite- lju, je oddala radio postaja Columbia Broadcasting Systema v sredno dne 12. avgusta ob 10.30 zvečer priredbo na- menjeno Jugoslaviji. Trajala je dobre pol ure, a izvedena je bila v Los Angeles na postaji KNS. Prenešana je bila iz oba- le Pacifiškega morja na Atlan- tik preko postaje WABC. Pro- gram je bil pripravljen Ronald MacDougal, radio pisatelj Co- lumbia Broadcasting Systema. Uvod je bil jugoslovanska narodna himna. Nato je radio govornik prečital članek iz nemških listov "Deutsches Volkswirt" in "Donau Zeitung" od 14. septembra 1941, kjer nemški očividec Walter Gruber opisuje, kako so Nemci po svojem pohodu v Srbijo napra- vili mir in sejali smrt na vse strani med ženami in otroci, med starimi in mladimi. Po- opis teh zverinskih zločinov poroča radio govornik o četni- škem odporu, katerega geslo je: "Naj umrem, toda z menoj bo umrl tudi eden od njih." To je način vojskovanja, ki vodi do zmage. Po številu so slabšeji — zato umirajo. Ved- no več jih pada vsak dan. To- da vsak posameznik poskuša, da odvede s seboj najmanj ene- ga nacisti. In v poskušanju uspevajo — slava četnikom! Nato so zapeli četniško pe- sen:

"Sprejmite se sprejmite četniki, Ljuba se borba bude..."

Nato je v par besedah go- vornik proslavil junaštva in hrabrost četnikov, ki so bili po- prej, predno so začeli metati bombe, pisarji in knjigovodje, kmetje in mašinisti, učitelji, dijak, zobozdravniki, odvetni- ki, pevec, pismonoše, kratko:

PET NOVIH GROBOV V MILWAUKEE WIS.

V zadnjih dveh tednih je smrt zopet zelo pogosto posegla med naše Slovence. — Dne 1. avgusta je v okrajni bolnišnici preminil splošno znani ro- jak Albert Kolbezen, bivši or- ganist in učitelj petja, katere- ga se bodo v tem svojstvu spominjali tudi mnogi peveci v New Yorku, Detroitu in Cleve- landu, koder je svoj čas baje poučeval petje, kakor je več- krat sam pravil v Milwaukee je živel menda zadnjih 25 let. Natančnejši podatki o njego- vem življenju niso znani. Tu je živel sam, brez vsakih sorod- nikov ter zadnji čas je stano- val pri družini John Staut. V Kaliforniji neke baje zapuša sina. Star je bil 73 let in doma nekeje od Črnomlja v Beli Kra- jini.

Dne 3. avgusta pa je umrla Mrs. Betty Brower roj. Milnar, stara 26 let in rojena v Ringu, Kans., kot hči rojaka Leopolda Milnarja. Tu zapuša brata in sestro.

Dne 4. avgusta je v okrajni bolnišnici umrl rojak Joe Jer- man, doma iz okolice Črnomlja v Beli Krajini in star 61 let. V Ameriki je bil 44 let, prej v Ca- lumet, Mich, kjer zapuša bra- ta Johna, v starem kraju pa dva brata in dve sestri. Tu je bil član in predsednik društva Ljilja.

Dne 12. avgusta je v starosti 55 let preminil rojak Anton Klostanjevec bivši gostilničar v West Allisu. Doma je bil nekeje iz Dolenjskega. Žena mu je umrla pred 2 letoma in za- puša dva sinova, Antona in Johna.

Dne 14. avgusta je v najlep- ši moški starosti 36 let premi- nil znani trgovec z muzikali- jami in učitelj igranja na har- monike, John Zainer. Bolezen ga je mučila že dalj časa. Po-

Serija radio programov "Dva in dvajseta črka", kate- rih glavni cilj je proslava ju- naških borilcev za evropsko svobodo, bodo morda koristni tudi še na drugi strani. Pri- rejevalci žele seznaniti ameri- ško javnost z žilavim odporom narodov in tako tudi v njej vzbuditi duševni razmah in bor- benost. Ravno boji v Jugosla- vijii jim dajejo zato najbolj pri- kladno snov.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Poznani slovenski par Mr. in Mrs. John Zakrajšek, ki lastujeta dobro idočo farmo v LeRoy, pri Painesville, O., ne- davno praznovala 40-letnico srečnega zakonskega življenja, in Mrs. Zakrajšek je pri tej priliki praznovala tudi svoj rojstni dan. Poročila sta se v Cerkvii sv. Vida v Clevelandu, a poročne obrede je izvršil ta- kratni župnik Rev. V. Hribar. Oba sta doma iz velikih Lašč.

Trije otroci jima še živijo in so vsi poročeni, namreč sin Louis, ter hčeri Frances Struna in Christine Muzič. Mrs. John Brodnik iz Edna Ave., je sestra Mrs. Zakrajšek, Mrs. J. Cim- perman je pa sestra Mr. Za- krajška. Zakonca imata tudi štiri vnuke in sicer Joseph, Evelyn, Patricia in Anthony.

Dne 15. avgusta je umrl na svojem domu Anton Anž- lovar, star 54 let. Doma je bil iz Zatične, odkoder je prišel v Ameriko leta 1904. Zapuša žalujočo soprogo Mary, roj. Mauser, ki je doma iz Zdenske vasi, sina Josepha in Franka, ki je pri vojaki, in hčere Mary omož. Terček in Josephine, omož. Opalek, brata Ignaca in Josipa, ki se nahaja v Massil- lon, O., dva vnuka ter več dru- gih sorodnikov.

Po dolgi in mučni bolezni je umrla na svojem domu Mrs. Karolina Kanšek, roj. Pušlar, v starosti 66 let. Doma je bila iz Stranske vasi pri Zatični, odkoder je prišla v Cleveland pred 38 leti. Njen soprog Jo- sip ji je umrl pred 4 leti.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce... (Pinčgar)

POUČNI SPISI

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

(F. J. Kern) — Zvezano Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjižico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa polasnila in zakoni za naseljenca. Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Duhar. — 278 strani. Trga vez. — Zelo koristna knjižica za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravlje- nje; slike. Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami. Cena \$1.—

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU

111 strani. Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevec. 8 slikami, 168 strani. — Knjižica za mlekar- je in farmerje v splošnem. Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani, ezana. — Knjižica je namenjena v prvi vrsti za stav- bno, umetno in strojno ključav- ničarstvo ter železolarstvo. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani. Cena 25 centov

LISTKI

Spisal Ksavar Meško. (144 strani.) Cena 70c

MARKO SENJANIN — SLOVENSKI ROBINSON

Cena 75c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albrecht. (120 strani.) Cena 75c

Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albrecht) Bele noči mali Junak. (Dostojevski) Filozofska zgodba (Alojz Jirasek) Na različnih potih (Franc Frisch) Verne duše v vlicah (Prosper Mirime) Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjižica je svojevraten pojav v slovenski književnosti, kaj- ti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjižica je verno sročila našega življenja in trplje- nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerikoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI

V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po 75c zvezek

Belfegor (Artur Bernede) Po strani klobuk (Damiir Felgel)

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan) Rudarska balada (Marija Majerjeva) Pingvinški otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City

INVESTIRAJTE V AMERIKO
KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS

PRISILNO DELO ZA DIJA- KE V SRBIJI.

"Pester Lloyd" piše: Iz pi- sarne službe narodnega dela za rekonstrukcijo Srbije, poroča- jo, da bodo morali vsi dijaki srednjih šol po zrelostnem iz- pitu obvezno vstopiti med de- lavce, vztrajati preko poletja. Dijaki bodo imeli možnost, da se v oktobru pravočasno vpi- šejo na univerzi.

"Tagespost" poroča: Na Hr- vaškem obstoja do zdaj 200 nemških kooperativ. Ustvar- janje novih je v čeku.

"Neues Wiener Tagblatt" poroča: Delegacija 25 članov vstaške mladine bo odšla v kratkem na Slovaško, kjer bo ostala tri tedne v skupnem ta- boru s hitlerjevsko in slovaško mladino.

"Neues Wiener Tagblatt" poroča: Po naredbi ministrstva korporacij, se je začel popis sirot in otrok, beguncev iz Bos- ne, ki so se zatekli na ozemlje velikih žup Plive in Rame.

Molitveniki

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE — (št. 353) 2 1/4 x 3 1/4 inčev — 224 strani v belem celolidu Cena 75 centov

KVIŠKU SRCE—št. 415 2 1/4 x 3 1/4 inčev — 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1 inčev — 255 strani vstrel Sv. Križev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI—št. 415 2 1/2 x 4 inčev — 255 strani vstrel Sv. Križev Pot Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/4 x 4 1/4 inčev — 384 inčev Cena 75c

SKRBI ZA DUŠO (št. 408) 3 x 4 1/2 inčev—512 strani Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM—(št. 415) 2 1/4 x 4 1/4 inčev—384 strani Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po kori o- značeni ceni. Zaloga pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi po- streči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN fino vezano 35

v umnje vezano 75

CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umnje vezano.....1.—

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.